

DOI: [10.32702/2307-2105-2020.2.62](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.2.62)

УДК 330.322

В. Г. Чернишев,

к. ф.-м. н., доцент, доцент кафедри математичних методів аналізу економіки, Одеський національний економічний університет, м. Одеса

ORCID: 0000-0002-1531-7807

Д. В. Окара,

к. ф.-м. н., доцент, доцент кафедри інформаційних технологій та прикладної математики, Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса

ORCID: 0000-0002-4607-5521

І. В. Молчанюк,

к. ф.-м. н., доцент, доцент кафедри інформаційних технологій та прикладної математики, Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса

ORCID: 0000-0002-5114-7008

АНАЛІЗ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

V. Chernyshev

*PhD in Physico-Mathematical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at Department of Mathematical Methods of the Analysis Economics,
Odessa National Economic University, Odessa*

D. Okara

*PhD in Physico-Mathematical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at Department of Information Technologies and Applied Mathematics
Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture, Odessa*

I. Molchanyuk

*PhD in Physico-Mathematical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at Department of Information Technologies and Applied Mathematics
Odessa State Academy of Civil Engineering and Architecture, Odessa*

ANALYSIS OF CAPITAL INVESTMENTS IN ECONOMY THE ODESSA REGION

Сучасний стан економіки України та її регіонів характеризується наявністю основного капіталу з високим рівнем зносу і низьким обсягом інноваційної діяльності. У зв'язку з цим капітальні інвестиції виступають у ролі катализатора економічного і соціального розвитку. Активне і ефективно освоєння значних інвестицій в основний капітал зміцнює виробничу діяльність усіх підприємств реального сектора економіки Одеського регіону та економіки України загалом, підвищує їх конкурентоспроможність на ринку. Обґрунтовано актуальність визначення тенденцій та дослідження динаміки зміни обсягів капітальних інвестицій в економіку Одеської області, їх впливу на соціально-економічне зростання регіону. Відповідно до проведеного аналізу виявлено такі основні особливості інвестування в основний капітал в економіку регіону у 2010 – 2018 рр. за видами активів, джерел фінансування та економічної діяльності: 1) найвагомішу частку

капітальних інвестицій освоєно у матеріальні активи: від 97,4% у 2016 р. до 99,0% у 2012 р. Найпривабливішими матеріальними активами є машини, обладнання та інвентар; нежитлові будівлі; інженерні споруди; житлові будівлі; транспортні засоби. Так, питома вага капітальних інвестицій вказаних активів у 2018 р. загалом складала 94,8%; 2) відсутність ефективної диверсифікації джерел фінансування. Головним джерелом фінансування стабільно є власні кошти суб'єктів господарювання. У 2014 – 2018 рр. їх питома вага складала 64,7% у середньому. Освоєний капітал за рахунок кредитів банків та інших позик і коштів іноземного інвестування загалом складав 10,2%, за рахунок коштів населення на будівництво власних квартир – 8,4%, за рахунок державного та місцевих бюджетів загалом – 15,4%; 3) найбільш привабливими видами економічної діяльності є транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність з питомою вагою надходжень 21,5% у середньому; промисловість (20,3%); будівництво (15,5%); державне управління й оборона, обов'язкове соціальне страхування (10,7%); сільське, лісове та рибне господарство (10,1%); операції з нерухомим майном (6,1%); оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (5,2%). Наведено авторські висновки та визначено перспективи для подальших досліджень. Надано пропозиції щодо підвищення ефективності сучасної регіональної політики на Одещині.

The current state of the economy of Ukraine and its regions is characterized by the presence of fixed capital with a high level of depreciation and a low volume of innovative activity. In this regard, capital investments act as a catalyst for economic and social development. The active and effective development of significant investments in fixed assets strengthens the production activities of all enterprises in the real economy of the Odessa region and the economy of Ukraine as a whole, as well as increases their market competitiveness.

There has been substantiated the relevance of identifying trends and studying dynamics of changes in the volume of capital investments in the economy of the Odessa region, their impact on the socio-economic growth of the region. Comply with the analysis, the following main features of investing in fixed assets in the economy of the region in years 2010 - 2018 were identified by types of assets, sources of financing and economic activity: 1) a significant share of capital investments was spent on tangible assets - from 97.4% in 2016 up to 99.0% in 2012. The most attractive tangible assets are as follows: machinery, equipment and inventory; non-residential buildings; engineering structures; residential houses; vehicles. So, the important share of capital investments of the mentioned assets in 2018 amounted to 94.8%; 2) the lack of effective funding sources diversification. Own funds of business entities is consistently the main source of financing. In 2014 - 2018 their relative share amounted to 64.7% on average. Capital spent through loans from banks and other loans and foreign investment funds accounted for 10.2% in general, 8.4% at the expense of the population for the construction of their own apartments, 15.4% for state and local budgets; 3) the most attractive types of economic activity are transport, warehousing, postal and courier activities with a significant share of 21.5% on average; industry (20.3%); construction (15.5%); public administration and defense, compulsory social security (10.7%); agriculture, forestry and fisheries (10.1%); real estate transactions (6.1%); wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles (5.2%). Author's conclusions are presented, as well as prospects for further studies are determined. Hereby were given proposals to improve the efficiency of modern regional policy in Ukraine.

Ключові слова: Одеський регіон; капітальні інвестиції; види активів; джерела фінансування; види економічної діяльності.

Keywords: Odesa region; capital investments; types of assets; sources of financing; types of economic activity.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. За роки незалежності економіка України так і не змогла відновитися до рівня 1990 р. За цей час більшість показників економіки погіршилася. Зростання ВВП у III кварталі 2019 р. до 4,1% у річному вимірі (у I кварталі – 2,5%, II кварталі – 4,6%, що є найбільшим показником починаючи з IV кварталу 2016 р.) було спричинене переважно погортанням внутрішнього споживання на тлі стрімкого поліпшення споживчих настроїв. Знизилась внутрішня політична ризики для зменшення інфляції. Обсяг ВВП змінився за такими, зокрема, видами виробничого методу: сільське, лісове та рибне господарство – 6,0% (у II кварталі – 7,3%), добувна промисловість і розроблення кар'єрів – 1,5% (3,5%), переробна промисловість – зниження на 0,4% (+0,8%), будівництво – 20,6% (20,5%), оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 4,3% (4,5%), транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність – 3,9% (4,2%), операції з нерухомим майном – 6,8% (4,8%), державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування – 3,2% (3,0%) [1].

Згідно з очікуваннями Національного банку України економіка країни збільшиться у 2019 р. на 2,5%, а у 2020 р. – на 2,9%. Держбюджет на 2019 р. побудовано на прогнозі зростання економіки на 3% [2]. Наразі існування державного боргу є закономірним явищем для країн із перехідною економікою, де гостро відчувається нестача грошових ресурсів. Високий рівень державного та гарантованого зовнішнього боргу України, який на 30.11.2019 сукупно складає 48480,3 млн. дол. США (58,5% від загального державного та гарантованого боргу України, з яких державний борг – 47,0%, гарантований борг 11,5%) робить національну економіку вразливішою як до можливих зовнішньої, так і внутрішньої економічних та політичних нестабільностей [3]. У 2020 р. уряд, НБУ, підприємства і банки мають сплатити зовнішній борг у сумі 17,059 млрд. дол. США (13,060 млрд. дол. США – основна сума боргу, 3,999 млрд. дол. США – відсоткові платежі). У тому числі за кредити МВФ має бути сплачено 1,354 млрд. дол. США (1,074 млрд. дол. США – основна сума боргу, 280 млн. дол. США – відсоткові платежі).

Національна економіка повинна бути конкурентоспроможною. Заможність країни забезпечується її регіональними економіками, зокрема, Одещини. Розвиток суб'єктів господарювання регіонів України та економіки країни загалом потребує значних капітальних інвестицій (інвестицій в основний капітал), які є одним із джерел переоснащення і модернізації основних засобів підприємств, що забезпечують розширене відтворення виробництва підприємств, структурну перебудову суспільного виробництва і збалансованого розвитку галузей народного господарства. Практика доводить, що активне і ефективне освоєння інвестицій в основний капітал зміцнюють виробничу діяльність усіх підприємств реального сектора економіки регіонів, підвищує їх конкурентоспроможність на ринку. Сучасний стан економіки України та її регіонів характеризується наявністю основного капіталу з високим рівнем зносу і низьким обсягом інноваційної діяльності. У зв'язку з цим капітальні інвестиції виступають у ролі каталізатора економічного і соціального розвитку.

Таким чином, актуальним питанням, як на найближчу, так і на віддалену перспективу, є визначення тенденцій та дослідження динаміки зміни капіталовкладень в економіку Одеської області, їх впливу на соціально-економічне зростання регіону.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори, виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Проблема залучення капітальних інвестицій як важливого фактора структурної перебудови економіки, покращення інвестиційного клімату, активізації інвестиційної діяльності в Україні присвятили праці такі вітчизняні науковці, як: І.О. Бланк, О.Д. Вовчак, І. Ю. Гришова, М.І. Долішній, А. П. Дука, Л. Д. Забродська, В.І. Кириленко, В.В. Крук, Т.В. Майорова, А.С. Музиченко, А.А. Пересада, Т. С. Пічугіна, Н.О. Татаренко, В. Г. Федоренко та ін. Висвітлення проблем економічного розвитку, які можна використати при побудові національної моделі інвестиційних процесів, здійснено в працях таких зарубіжних дослідників, як: С.І. Абрамова, В. Баренса, Дж. Бейлі, Л. Дж. Гітмана, Дж. Даннінга, Дж. М. Кейнса, П. Массе, Д. Норкотта, Дж. Е. Стігліца, С. Хаймера, У. Шарпа та ін. Вивченню питань інвестиційної діяльності підприємств та організацій в Одеському регіоні присвячені праці таких вчених-економістів, як: Б.В. Буркинського, А.І. Бутенко, В.М. Осипова, С.С. Свірідової, О.В. Тарасової, С.К. Харічкова, О.Г. Янкового та ін.

Відаючи належне здобутому вагомому науковому доробку вчених, широта та складність розглядуваної теми вимагають продовження досліджень, подальшої конкретизації набутих знань. Недостатньо уваги приділено комплексному аналізу й оцінці сучасного стану залучення капітальних інвестицій в економіку Одеської області для підвищення її конкурентоспроможності в умовах євроінтеграційних процесів. Потребує ретельного вивчення особливостей регіону та факторів формування інвестиційного клімату, оцінки існуючих тенденцій та здійснення його прогностичних передбачень, напрямів інвестування, вдосконалення методів та прийомів інвестиційного аналізу. Саме тому проблема залучення коштів інвесторів в економіку Одеського регіону не втрачає актуальності і потребує подальшої розробки.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є визначення тенденцій та дослідження динаміки зміни обсягів капітальних інвестицій в економіку Одеської області у 2010 – 2018 рр., їх освоєння за видами активів, джерел фінансування і економічної діяльності, визначення проблем і подальших перспектив та передумов здійснення ефективнішої інвестиційної діяльності в регіоні з наданням пропозицій з її активізації.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Регіон як категорія державного управління – це визначені законодавством територіальні утворення з системою органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, зокрема – територія Автономної Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя [4]. Враховуючи змішаний підхід до вказаної категорії, регіон – це визначені законодавством територіальні утворення субнаціонального рівня з системою органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, а також інші територіальні утворення, які характеризуються специфічністю, цілісністю та спільністю проблем розвитку та визначені законодавством для досягнення цілей сталого розвитку територій [5]. В основу реалізації сучасної регіональної політики в Україні покладено традиційну класичну циклічно-еволюційну модель. Тому чинна стратегія регіонального розвитку не містить концептуального бачення інноваційної структури економіки кожного з регіонів; чітко не визначає пріоритетні напрями та завдання державної регіональної політики стосовно кожного з регіонів, а визначені пріоритети базуються на стандартних практиках регулювання регіональним розвитком та без урахування якісно нових джерел економічного зростання регіонів, закладених у європейській практиці [6, с. 236 – 237].

Одеський високорозвинений індустріальний регіон має унікальне географічне, геополітичне розташування. Область є головним морським зовнішньоторговельним виходом країни, обслуговує міжнародні транзитні вантажо- і пасажиропотоки, виконує найважливіші транспортно-розподільні функції на національному і міжнародному рівнях. Одещина має значний науково-технічний і проектно-конструкторський потенціал, є центром підготовки кадрів, а також здійснення науково-технічної, інформаційної, інноваційної й інвестиційної діяльності національного масштабу. Головне природне багатство області – її земельні ресурси, що представлені переважно чорноземними ґрунтами з високою природною родючістю [7].

Оновлення і розвиток економіки Одеського регіону залежить в значній мірі від ефективності інвестиційної діяльності. Капітальні інвестиції – це інвестиції у придбання або виготовлення власними силами для власного використання матеріальних та нематеріальних активів, термін служби яких перевищує один рік [8]. Капітальні інвестиції є особливим видом інвестицій, який уособлює у собі широкий спектр напрямів та процесів, що відбуваються у суспільному відтворенні. Їх вплив на економіку країни пов'язаний із утворенням капіталу. Інвестиції – це потік, а капітал – запас. Тому кожна одиниця інвестицій, тобто потоку, збільшує капітал, а отже запас. Але це не означає, що обсяг капіталу стає більшим на величину інвестицій. Обсяг капіталу формується під впливом двох протилежних сил: інвестування, яке збільшує обсяг капіталу, і зношення (амортизації), яке зменшує обсяг капіталу [9, с. 14].

Визначимо тенденції та дослідимо динаміку зміни обсягу капітальних інвестицій в економіку Одеської області у 2010 – 2018 рр. (табл. 1).

Таблиця 1.
Капітальні інвестиції в економіку Одеської області у 2010 - 2019 рр.

Роки	Загальний обсяг капітальних інвестицій			Капітальні інвестиції на одну особу
	у фактичних цінах, млн. грн.	відсоток до загального обсягу	місце серед регіонів	у фактичних цінах, грн.
2010	9723,8	5,4	5	4087,7
2011	9347,3	3,9	7	3931,7
2012	14631,2	5,4	6	6145,7
2013	11872,2	4,8	5	4978,3
2014	9361,3	4,3	6	3924,4
2015	9983,5	3,7	5	4190,7
2016	16728,7	4,7	4	7036,7
2017	22299,7	5,0	5	9394,4
2018	23787,8	4,1	6	10034,4
2019 ¹	13776,3	3,8	8	5811,2

¹ Дані наведені за січень – вересень 2019 р.

Джерело: складено авторами на основі [1], [10]

Тенденція із залучення капітальних інвестицій в економіку Одеської області була мінливою. У 2011 р. порівняно з 2010 р. спостерігалось зменшення значення показника на 376,5 млн. грн. (тобто на 3,9%), у 2012 р. порівняно з 2011 р. – збільшення на 5284,0 млн. грн. (56,5%). У 2012 р. інтенсивно інвестувалось будівництво спортивних об'єктів та оновлювалась інфраструктура у рамках підготовки до чемпіонату Європи з футболу. У 2013 р. зменшення обсягу капітальних інвестицій порівняно з 2012 р. складало 2759,0

млн. грн. (18,9%), у 2014 р. порівняно з 2013 р. – 2510,9 млн. грн. (21,1%). З 2015 р. спостерігається висхідний тренд інвестування – зростання значення показника від 9983,5 млн. грн. у 2015 р. до 23787,8 млн. грн. у 2018 р. Темпи приросту обсягу капітальних інвестицій у 2015 – 2018 рр. склали відповідно 6,6%, 67,6%, 33,3% і 6,7%. Найнижче, сьоме, місце серед регіонів за обсягом капітальних інвестицій в економіку Одеська область посіла у 2011 р., найвище, четверте, місце – у 2016 р. (після м. Києва – 29,6%, Київської області – 9,3%, Дніпропетровської області – 9,2%). За три квартали 2019 р. порівняно з відповідним періодом 2018 р. має місце зменшення значення показника на 782,8 млн. грн. (темп скорочення 5,4%), що відповідає 9 місцю серед регіонів України.

У 2018 р. у порівнянні з 2010 р. обсяг капітальних інвестицій в економіку Одеської області збільшився на 14064,0 млн. грн., тобто у 2,4 рази. Упродовж 2010 – 2018 рр. у середньому щорічно обсяг капітальних інвестицій складав 7393,6 млн. грн. Щорічно обсяг збільшувався в середньому на 1201,1 млн. грн. Середній темп зростання значення показника складав 116,2%, а середній темп приросту – 16,2%. Абсолютне значення 1% приросту обсягу інвестицій в основний капітал складало 105,98 млн. грн.

Визначимо тенденції та дослідимо динаміку зміни обсягу капітальних інвестицій за видами активів в економіку Одеської області у 2010 – 2018 рр. (табл. 2).

Таблиця 2.
Капітальні інвестиції за видами активів в економіку Одеської упродовж 2010 – 2019 рр.,
у фактичних цінах, млн. грн.

Роки	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	9723,8	9347,3	14631,2	11872,2	9361,3
Інвестиції у матеріальні активи	9540,6	9112,7	14479,3	11786,4	9213,2
житлові будівлі	1573,4	1886,9	2438,7	1733,3	1539,9
нежитлові будівлі	2027,3	1896,1	1775,8	1821,6	1658,1
інженерні споруди	2471,8	2181,2	6656,8	2693,6	2067,3
машини, обладнання та інвентар	2321,6	2184,2	2399,5	4566,5	3152,3
транспортні засоби	561,9	623,0	770,0	586,7	518,8
земля	152,7	37,3	85,6	23,6	23,6
довгострокові біологічні активи рослинництва та тваринництва	229,7	121,3	87,1	68,1	61,3
інші матеріальні активи	202,5	182,8	266,8	292,8	191,9
Інвестиції у нематеріальні активи	183,2	234,6	151,9	85,7	148,1
програмне забезпечення та бази даних	75,4	75,7	92,8	50,4	58,2
права на комерційні позначення, об'єкти промислової власності, авторські та суміжні права, патенти, ліцензії, концесії тощо	66,3	149,5	37,7	23,9	38,9
Продовження таблиці 2.					
Роки	2015	2016	2017	2018	2019 ¹
Усього	9983,5	16728,7	22299,7	23787,8	13776,3
Інвестиції у матеріальні активи	9847,6	16292,1	21989,6	23423,1	13090,5
житлові будівлі	1362,2	1686,5	2534,0	2768,5	2024,8
нежитлові будівлі	2239,6	3840,6	4498,8	5094,5	3454,7
інженерні споруди	1829,6	2307,6	3349,8	3602,4	1614,5
машини, обладнання та інвентар	3148,0	6092,5	8188,3	8400,5	4340,3
транспортні засоби	828,2	1716,8	2467,7	2695,1	1171,0
земля	102,8	124,9	138,0	109,9	14,8
довгострокові біологічні активи рослинництва та тваринництва	53,4	55,9	64,1	53,3	19,9
інші матеріальні активи	283,8	467,3	749,0	698,8	450,4
Інвестиції у нематеріальні активи	136,0	436,6	310,1	364,7	685,8
програмне забезпечення та бази даних	79,8	253,7	189,9	168,0	281,2
права на комерційні позначення, об'єкти промислової власності, авторські та суміжні права, патенти, ліцензії, концесії тощо	29,0	168,6	51,4	93,1	8,6

¹ Дані наведені за січень – вересень 2019 р.

Джерело: складено авторами на основі [10]

Упродовж 2010 – 2018 рр. найвагомішу частку капіталовкладень (від загального обсягу) в економіку Одеського регіону освоєно у матеріальні активи: від 97,4% у 2016 р. до 99,0% у 2012 р. Спрямування інвестицій в основний капітал саме в активну частину матеріальних необоротних активів сприяє

підвищенню ефективності інвестицій та підвищує мотивацію до подальшого інвестування. У 2011 р. порівняно з 2010 р. спостерігалось зменшення капітальних інвестицій у матеріальні активи на 427,9 млн. грн. (4,5%), у 2012 р. порівняно з 2011 р. – збільшення на 5366,6 млн. грн. (58,9%). У 2013 р. зменшення обсягу капітальних інвестицій порівняно з 2012 р. складало 2692,9 млн. грн. (18,6%), у 2014 р. порівняно з 2013 р. – 2573,2 млн. грн. (21,8%). З 2015 р. спостерігається висхідний тренд інвестування – зростання значення показника від 9847,6 млн. грн. у 2015 р. до 23423,1 млн. грн. у 2018 р. Темпи приросту обсягу капітальних інвестицій упродовж 2015 – 2018 рр. склали відповідно 6,9%, 65,4%, 35,0% і 6,5%.

Найпривабливішими матеріальними активами виявилися:

- машини, обладнання та інвентар: частки освоєння капітальних інвестицій склали від 16,4% у 2012 р. до 38,5% у 2013 р. (у 2017 – 2018 рр. – відповідно 36,7% і 35,3%);
- нежитлові будівлі: у 2010 – 2014 рр. частки склали від 12,1% у 2012 р. до 20,8% у 2010 р.; у 2015 – 2018 рр. – від 20,2% у 2017 р. до 22,4% у 2015 р. (у 2018 р. – 21,4%);
- інженерні споруди: у 2010 – 2014 рр. частки склали від 22,1% у 2014 р. до 45,5% у 2012 р.; у 2015 – 2018 рр. – від 13,8% у 2016 р. до 18,3% у 2015 р. (у 2017 – 2018 рр. – відповідно 15,0% і 15,1%);
- житлові будівлі: частки склали від 10,1% у 2016 р. до 20,2% у 2011 р. (у 2017 – 2018 рр. – відповідно 11,4% і 11,6%);
- транспортні засоби: у 2010 – 2014 рр. частки склали від 4,9% у 2013 р. до 6,6% у 2011 р.; у 2015 – 2018 рр. – від 8,3% у 2015 р. до 11,3% у 2018 р. (у 2017 р. – 11,1%).

На привабливі активи у 2017 р. загалом припало 21038,6 млн. грн. капітальних інвестицій (94,3%), у 2018 р. – 22561,0 млн. грн. (94,8%). У 2018 р. у порівнянні з 2010 р. обсяг капітальних інвестицій у матеріальні активи Одеської області збільшився на 13882,5 млн. грн., тобто у 2,5 рази. У 2010 – 2018 рр. у середньому щорічно обсяг капітальних інвестицій складав 13965,0 млн. грн. Щорічно обсяг збільшувався в середньому на 1735,3 млн. грн. Середній темп зростання значення показника складав 11,9%, а середній темп приросту – 11,9%. Абсолютне значення 1% приросту показника складало 219,9 млн. грн.

Непривабливими видами матеріальних активів виявилися:

- інші матеріальні активи: частки склали від 1,8% у 2012 р. до 3,3% у 2017 р. (у 2018 р. – 0,5%);
- земля: частки склали від 0,2% у 2013 р. до 1,6% у 2010 р. (у 2017 – 2018 рр. – відповідно 0,6% і 0,5%);
- довгострокові біологічні активи рослинництва та тваринництва: частки склали від 0,2% у 2018 р. до 2,3% у 2010 р. (у 2017 р. – 0,3%).

Нематеріальні активи – це активи, які не мають матеріальної форми та не можуть бути ідентифікованими. У нематеріальні активи економіки області освоєно від 1,0% у 2012 р. до 2,4% у 2016 р. капітальних інвестицій (у 2017 р. і 2018 р. – відповідно 1,4% і 1,5%). У тому числі:

- програмне забезпечення та бази даних: частки склали від 0,2% у 2013 р. до 1,5% у 2016 р. (у 2017 р. і 2018 р. – відповідно 0,9% і 0,7%);
- права на комерційні позначення, об'єкти промислової власності, авторські та суміжні права, патенти, ліцензії, концесії тощо: частки склали від 0,2% у 2017 р. до 1,6% у 2011 р. (у 2018 р. – 0,4%).

Цінність нематеріальних активів зумовлена їх можливістю тривалий час бути корисними для отримання доходу чи іншої вигоди. Негативним є мала частка капітальних інвестицій у нематеріальні активи в економіку України загалом (4,4% у середньому упродовж 2010 – 2018 рр.; за винятком 2015 р. – 7,0%, 2018 р. – 6,7%; за три квартали 2019 р. – 4,4%), і ще меншою в економіку Одеської області зокрема (1,6% у середньому у 2010 – 2018 рр.; за три квартали 2019 р. – 1,6%).

Визначимо тенденції та дослідимо динаміку зміни обсягу капітальних інвестицій за джерелами фінансування в економіку Одеської області у 2010 – 2018 рр. (табл. 3).

Таблиця 3.
Капітальні інвестиції за джерелами фінансування в економіку Одеської області упродовж 2010 - 2019 рр., у фактичних цінах, млн. грн.

Роки	2010	2011	2012	2013	2014
Усього	9723,8	9347,3	14631,2	11872,2	9361,3
За рахунок					
коштів державного бюджету	303,6	645,7	240,2	131,7	132,8
коштів місцевих бюджетів	506,0	627,0	426,8	372,6	436,8
власних коштів підприємств та організацій	5723,9	4950,3	5622,5	5243,8	6188,9
кредитів банків та інших позик	1470,6	1439,7	6022,8	4310,9	1336,7
коштів іноземних інвесторів	120,8	42,0	71,0	200,9	25,7
коштів населення на будівництво житла	460,8	276,0	114,8	110,7	186,2
інших джерел фінансування	1138,1	1366,6	2132,9	1501,6	1054,3
Продовження таблиці 3.					
Роки	2015	2016	2017	2018	2019
Усього	9983,5	16728,7	22299,7	23787,8	13776,3

За рахунок					
коштів державного бюджету	276,0	385,1	1046,9	1228,8	317,3
коштів місцевих бюджетів	998,5	2249,1	3673,5	3843,0	2451,2
власних коштів підприємств та організацій	6379,9	11821,4	13853,9	14452,7	8901,9
кредитів банків та інших позик	1227,7	914,4	1803,1	2173,7	570,4
коштів іноземних інвесторів	6,6	16,7	204,5	90,9	²
коштів населення на будівництво житла	970,2	1284,3	1394,6	1549,4	1263,5
інших джерел фінансування	124,7	57,7	323,3	449,3	²

¹ Дані наведені за січень – вересень 2019 р.

² Дані не оприлюднюються з метою забезпечення виконання вимог Закону України “Про державну статистику” щодо конфіденційності статистичної інформації.

Джерело: складено авторами на основі [10]

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій як по Україні загалом, так і по Одеському регіону зокрема, залишаються кошти суб'єктів господарювання, які спрямовуються на оновлення виробничих фондів, їх модернізацію, технічне переоснащення та реконструкцію. У 2010 – 2018 рр. в Одеській області ключовими джерелами фінансування інвестиційної діяльності були власні кошти підприємств та організацій (57,6% у середньому), а також кредити банків та інші позики (17,5% у середньому).

У 2011 р. порівняно з 2010 р. спостерігалось зменшення інвестицій в основний капітал за рахунок власних коштів інвесторів на 773,6 млн. грн. (тобто на 13,5%), у 2012 р. порівняно з 2011 р. – збільшення на 672,2 млн. грн. (13,6%), у 2013 р. – знову зменшення порівняно з 2012 р. на 378,7 млн. грн. (6,7%). З 2014 р. спостерігається висхідний тренд інвестування – зростання капітальних інвестицій від 6188,9 млн. грн. у 2014 р. до 14452,7 млн. грн. у 2018 р. Темпи приросту капітальних інвестицій за рахунок власних коштів інвесторів у 2014 – 2018 рр. склали відповідно 18,0%, 3,1%, 85,3% , 17,2% і 4,3%. У 2011 р. порівняно з 2010 р. спостерігалось незначне зменшення інвестицій в основний капітал за рахунок кредитів банків та інших позик на 30,9 млн. грн. (2,1%), у 2012 р. порівняно з 2011 р. – значне збільшення на 4583,1 млн. грн. (у 4,2 рази). Упродовж 2013 – 2016 рр. спостерігається низхідний тренд інвестування – зменшення обсягу капітальних інвестицій від 4310,9 млн. грн. у 2013 р. до 914,4 млн. грн. у 2016 р. Темпи скорочення інвестицій в основний капітал у 2013 – 2016 рр. склали відповідно 28,4%, 69,0%, 8,2% і 25,5%. З 2017 р. спостерігається висхідний тренд інвестування – значне зростання обсягу капітальних інвестицій у 2017 р. порівняно з 2016 р. на 888,7 млн. грн. (97,2%), у 2018 р. порівняно з 2017 р. – на 370,6 млн. грн. (20,6%).

У 2018 р. у порівнянні з 2010 р. обсяг капітальних інвестицій за рахунок власних коштів інвесторів Одеської області збільшився на 8728,8 млн. грн., тобто у 2,5 рази. Упродовж 2010 – 2018 рр. у середньому щорічно обсяг інвестицій в основний капітал складав 8248,6 млн. грн. Щорічно обсяг збільшувався в середньому на 1091,1 млн. грн. Середній темп зростання значення показника складав 112,3%, а середній темп приросту – 12,3%. Абсолютне значення 1% приросту показника складало 138,5 млн. грн.

Питома вага фінансування капітальних інвестицій за рахунок коштів державного бюджету Одещини у 2010 – 2018 рр. складала від 1,1% у 2013 р. до 6,9% у 2011 р. (3,2% у середньому). У 2017 – 2018 рр. питома вага складала відповідно 4,7% і 5,2%. У 2018 р. у порівнянні з 2010 р. обсяг капіталовкладень збільшився на 925,2 млн. грн., тобто у 4 рази.

Питома вага фінансування інвестицій в основний капітал за рахунок коштів місцевих бюджетів у 2010 – 2014 рр. складала від 2,9% у 2012 р. до 6,7% у 2011 р. (4,5% у середньому), у 2015 – 2018 рр. – від 10,0% у 2015 р. до 16,5% у 2017 р. (14,0%).

Питома вага фінансування капітальних інвестицій за рахунок іноземних інвесторів у 2010 – 2013 рр. складала від 0,5% у 2011 – 2012 рр. до 1,7% у 2013 р. (1,0% у середньому), у 2014 – 2018 рр. – від 0,1% у 2015 – 2016 рр. до 0,9% у 2017 р. (0,4% у середньому).

Питома вага фінансування інвестицій в основний капітал за рахунок коштів населення на будівництво власних квартир у 2010 – 2013 рр. складала від 8,6% у 2013 р. до 12,6% у 2011 р. (10,6% у середньому), у 2014 – 2018 рр. – від 6,3% у 2017 р. до 11,6% у 2014 р. (8,4% у середньому).

Питома вага фінансування капітальних інвестицій за рахунок інших джерел у 2010 – 2013 рр. складала від 4,9% у 2011 р. до 5,4% у 2012 р. (5,2% у середньому), у 2014 – 2018 рр. – від 0,3% у 2016 р. до 1,9% у 2018 р. (1,3% у середньому).

Упродовж 2014 – 2018 рр. значно зросла питома вага інвестицій в основний капітал за рахунок власних коштів підприємств та організацій (64,7% у середньому), тому можна зробити висновок, що економічне відтворення має закритий характер. Залучений капітал за рахунок кредитів банків та інших позик і коштів іноземного інвестування складав 10,2% у середньому (проте це залучення спрямоване не для інвестиційної діяльності, а для забезпечення поточної діяльності, тобто банки стали рушійною силою в перерозподілі фінансового ресурсу на інвестиційні цілі), за рахунок коштів населення на будівництво власних квартир складав 8,4% у середньому, за рахунок державного та місцевих бюджетів мала висхідну тенденцію відбувалось зростання з 6,1% у 2014 р. до 21,4% у 2018 р. (15,4% у середньому). Зростання

видатків місцевих бюджетів як джерела фінансування капітальних інвестицій зумовлено політикою децентралізації та передачею фінансових ресурсів. Питома вага фінансування капіталовкладень за рахунок інших джерел складала 1,3% у середньому. З огляду на вищезазначене можна зробити висновок, що в проаналізований період простежується тенденція до звуження джерел фінансування капіталовкладень в економіку Одеської області і збільшення фінансового навантаження на підприємства та організації.

Аналіз динаміки надходжень капітальних інвестицій дає змогу простежити зацікавленість інвесторів у регіоні загалом та розглянути перспективи його подальшого розвитку. Визначимо тенденції та дослідимо динаміку зміни обсягу капіталовкладень за видами економічної діяльності в Одеській області у 2010 – 2018 рр. (табл. 4).

Таблиця 4.
Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності в Одеській області упродовж 2010 - 2019 рр., у фактичних цінах, млн. грн.

Роки	Усього	Сільське, лісове та рибне господарство	Промисловість	Будівництво	Оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів та мотоциклів	Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	Тимчасове розмішування й організація харчування	Інформація та телекомунікації	Фінансова та страхова діяльність
2010	9723,8	597,1	1263,7	1358,9	369,2	2797,6	208,3	371,6	145,4
2011	9347,3	873,6	1428,9	1803,2	539,8	1940,8	70,9	130,5	98,6
2012	14631,2	574,5	5546,0	2532,1	566,4	3133,2	59,4	378,5	159,7
2013	11872,2	560,4	4335,9	2101,0	421,2	2020,3	85,7	516,2	209,6
2014	9361,3	864,1	1664,6	1710,9	510,1	2513,3	201,5	367,1	74,3
2015	9983,5	1158,5	1755,8	1592,9	696,2	1998,0	189,8	276,7	81,5
2016	16728,7	2628,9	2808,4	2075,6	1017,9	3592,5	72,3	454,5	103,9
2017	22295,7	3560,4	3022,2	2828,6	1384,9	3868,6	109,5	293,1	167,1
2018	23787,8	3330,4	3359,4	2887,2	1120,1	4633,0	179,8	274,2	207,6
2019 ¹	13776,3	1289,1	1914,7	2229,6	980,8	3032,8	66,5	117,5	277,6

Продовження таблиці 4.

Роки	Усього	Операції з нерухомим майном	Професійна, наукова та технічна діяльність	Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	Державне управління й оборона	Освіта	Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	Надання інших видів послуг
2010	9723,8	928,2	81,1	214,5	1001,6	244,0	92,4	30,6	19,7
2011	9347,3	803,6	126,7	118,0	1182,1	81,9	85,6	54,5	8,7
2012	14631,2	540,5	174,4	140,1	597,6	48,1	160,3	12,9	7,3
2013	11872,2	756,0	234,8	49,1	424,5	44,0	95,5	13,0	4,9
2014	9361,3	476,1	213,8	63,1	513,0	39,4	132,5	12,1	5,4
2015	9983,5	625,5	144,4	200,6	1010,0	91,2	141,2	14,6	6,5
2016	16728,7	869,2	136,3	326,8	2077,3	206,6	293,9	46,5	18,1
2017	22295,7	928,4	211,1	1306,6	3702,7	425,5	417,8	25,5	43,6
2018	23787,8	1483,8	374,2	958,1	3654,6	451,5	798,3	43,0	32,5
2019 ¹	13776,3	610,6	162,3	342,4	2343,1	195,0	165,8	15,1	33,5

¹ Дані наведені за січень – вересень 2019 р.
Джерело: складено авторами на основі [10]

Проведені розрахунки структури капітальних інвестицій дають змогу виокремити такі найпривабливіші види економічної діяльності в Одеській області у 2010 – 2018 рр.:

- транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність з питомою вагою надходжень капітальних інвестицій 21,5% у середньому. Тенденція із залучення капітальних інвестицій в аналізований актив була мінливою. У 2011 р. порівняно з 2010 р. спостерігалось значне зменшення значення показника на 856,8 млн. грн. (тобто на 30,6%), у 2012 р. порівняно з 2011 р. – значне збільшення на 1192,4 млн. грн. (61,4%). У 2013 р. зменшення обсягу інвестицій в основний капітал порівняно з 2012 р. складало 1112,9 млн. грн. (35,5%), у 2014 р. порівняно з 2013 р. – збільшення на 493,0 млн. грн. (24,4%), у 2015 р. порівняно з 2014 р. – зменшення на 515,3 млн. грн. (20,5%). З 2016 р. спостерігається висхідний тренд інвестування – зростання значення показника від 3592,5 млн. грн. у 2016 р. до 4633,0 млн. грн. у 2018 р. Обсяг коштів інвесторів у 2016 р. порівняно з 2015 р. збільшився у 1,8 рази. Темпи приросту капітальних інвестицій у 2017 р. і 2018 р. склали відповідно 7,7% і 67,6%;

- промисловість з питомою вагою надходжень капітальних інвестицій 20,3% у середньому. Питома вага фінансування капітальних інвестицій в актив у 2010 – 2013 рр. складала від 13,0% у 2010 р. до 37,9% у 2012 р. (25,7% у середньому), у 2014 – 2018 рр. – від 13,6% у 2017 р. до 17,8% у 2014 р. (16,0% у середньому). У 2010 – 2012 рр. спостерігається висхідний тренд інвестування в актив – зростання значення показника з 1263,7 млн. грн. у 2010 р. до 5546,0 млн. грн. у 2012 р. У 2011 р. порівняно з 2010 р. спостерігалось збільшення значення показника на 165,2 млн. грн. (13,1%), у 2012 р. порівняно з 2011 р. значне збільшення на 4117,1 млн. грн., тобто у 3,9 рази. У 2013 – 2014 рр. мало місце зменшення обсягу інвестицій в основний капітал. Темп скорочення інвестування в актив у 2013 р. становив 21,8%. Обсяг коштів інвестування у 2014 р. порівняно з 2013 р. зменшився у 2,6 рази. З 2015 р. спостерігається висхідний тренд інвестування – зростання значення показника від 1755,8 млн. грн. у 2015 р. до 3359,4 млн. грн. у 2018 р. Темпи приросту капітальних інвестицій у 2015 – 2018 рр. склали відповідно 5,5%, 59,9%, 7,6% і 11,2%. У 2018 р. у порівнянні з 2010 р. обсяг інвестицій в основний капітал у промисловість збільшився на 2095,7 млн. грн., тобто у 2,7 рази. Упродовж 2010 – 2018 рр. у середньому щорічно обсяг капітальних інвестицій у промисловість складав 2798,3 млн. грн. Щорічно обсяг збільшувався в середньому на 262,0 млн. грн. Середній темп зростання показника складав 113,0%, а середній темп приросту – 13,0%. Абсолютне значення 1% приросту інвестицій в основний капітал складало 30,2 млн. грн.

Капітальні інвестиції у промисловість Одеської області зокрема, так і країни загалом, є одним із стратегічних напрямів зростання економіки, оскільки більша частина споруд, техніки й обладнання підприємств галузі зношена фізично та застаріла морально й тому вимагає заміни. Так, ступінь зносу основних засобів на промислових підприємствах України упродовж 2010 – 2014 рр. складала від 74,9% у 2010 р. до 83,5% у 2014 р. (77,7% у середньому), у 2015 – 2018 рр. – від 55,1% у 2017 р. до 60,6% у 2018 р. (58,5%). Упродовж 2010 – 2018 рр. ступінь зносу – 69,1% у середньому [1];

- будівництво з питомою вагою надходжень капітальних інвестицій 15,5% у середньому. Питома вага фінансування капітальних інвестицій в актив у 2010 – 2013 рр. складала від 14,0% у 2010 р. до 19,3% у 2011 р. (17,1% у середньому), у 2014 – 2018 рр. – від 12,1% у 2014 р. до 18,3% у 2018 р. (14,3% у середньому). У 2010 – 2012 рр. спостерігається висхідний тренд інвестування в актив – значне зростання значення показника з 1358,9 млн. грн. у 2010 р. до 2532,1 млн. грн. у 2012 р. Темпи приросту інвестицій в основний капітал склали відповідно 32,7% і 40,4%. У 2013 – 2015 рр. спостерігається низхідний тренд інвестування в актив – зменшення значення показника з 2101,0 млн. грн. у 2013 р. до 1592,9 млн. грн. у 2015 р. Темпи скорочення інвестування в актив становили відповідно 17,0%, 18,6% і 6,9%. З 2016 р. спостерігається знову висхідний тренд інвестування – зростання значення показника від 2075,6 млн. грн. у 2016 р. до 2887,2 млн. грн. у 2018 р. Темпи приросту капітальних інвестицій склали відповідно 30,3%, 36,3% і 2,1%;

- державне управління й оборона, обов'язкове соціальне страхування з питомою вагою надходжень капітальних інвестицій 10,7% у середньому. Питома вага фінансування капіталовкладень в актив у 2010 – 2013 рр. складала від 3,6% у 2013 р. до 12,6% у 2011 р. (7,7% у середньому), у 2014 – 2018 рр. – від 5,5% у 2014 р. до 16,6% у 2018 р. (12,0%);

- сільське, лісове та рибне господарство з питомою вагою надходжень капітальних інвестицій 10,1% у середньому. Тенденція із залучення капітальних інвестицій в аналізований актив була мінливою. Питома вага фінансування капітальних інвестицій в актив у 2010 – 2013 рр. складала від 3,9% у 2012 р. до 9,3% у 2011 р. (6,0% у середньому), у 2014 – 2018 рр. – від 9,2% у 2014 р. до 16,0% у 2018 р. (13,3% у середньому). У 2011 р. порівняно з 2010 р. спостерігалось значне збільшення в актив на 276,5 млн. грн. (46,3%). У 2012 – 2013 рр. спостерігався низхідний тренд інвестування в актив – зменшення значення показника з 574,5 млн. грн. у 2012 р. до 560,4 млн. грн. у 2013 р. Темпи скорочення інвестування в актив становили відповідно 34,2% і 2,5%. У 2014 – 2017 рр. спостерігається висхідний тренд інвестування – значне зростання коштів інвестування в актив від 864,1 млн. грн. у 2014 р. до 3560,4 млн. грн. у 2017 р. Темпи приросту інвестицій в основний капітал у 2014 – 2015 рр. і 2017 р. склали відповідно 54,2%, 34,1% і 35,4%. У 2016 р. порівняно з 2015 р. обсяг капітальних інвестицій збільшився на 1470,4 млн. грн., тобто у 2,3 рази. У 2018 р. порівняно з 2017 р. обсяг інвестицій в основний капітал зменшився на 230,0 млн. грн. (6,5%);

- операції з нерухомим майном з питомою вагою надходжень інвестицій в основний капітал 6,1% у середньому. Питома вага фінансування капітальних інвестицій в актив у 2010 – 2013 рр. складала від 3,7% у 2012 р. до 9,5% у 2010 р. (7,1% у середньому), у 2014 – 2018 рр. – від 4,2% у 2017 р. до 6,3% у 2018 р. (5,4%);

- оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів з питомою вагою надходжень інвестицій в основний капітал 5,2% у середньому. Питома вага фінансування капітальних інвестицій в актив у 2010 – 2013 рр. складала від 3,5% у 2013 р. до 5,8% у 2011 р. (4,3% у середньому), у 2014 – 2018 рр. – від 4,7% у 2018 р. до 7,0% у 2015 р. (5,9%).

Питомі ваги у структурі фінансування капітальних інвестицій проаналізованих активів разом у 2014 – 2018 рр. становили відповідно 88,1%, 88,6%, 90,1%, 86,7% і 86,0%.

Непривабливими виявились такі види економічної діяльності в Одеській області упродовж 2010 – 2018 рр.:

- інформація та телекомунікації з питомою вагою надходжень інвестицій в основний капітал 2,7% у середньому. Питома вага фінансування капітальних інвестицій в актив у 2010 – 2013 рр. складала від 1,4% у 2011 р. до 4,3% у 2013 р. (3,0% у середньому), у 2014 – 2018 рр. – від 1,2% у 2018 р. до 3,9% у 2014 р. (2,4%);

- діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування з питомою вагою надходжень інвестицій в основний капітал 2,2% у середньому. Питома вага фінансування капітальних інвестицій в актив у 2010 – 2013 рр. складала від 0,4% у 2013 р. до 2,2% у 2010 р. (1,2% у середньому), у 2014 – 2018 рр. – від 0,7% у 2014 р. до 5,9% у 2017 р. (2,9%);

- професійна, наукова та технічна діяльність з питомою вагою надходжень інвестицій в основний капітал 1,4% у середньому; охорона здоров'я та надання соціальної допомоги – 1,3%; тимчасове розміщення й організація харчування – 1,1%; фінансова та страхова діяльність – 1,0%; освіта 1,0%; мистецтво, спорт, розваги та відпочинок 0,2%; надання інших видів послуг – 0,1%.

Аналіз стану капітальних інвестицій в економіку регіонів України розглядався авторами у статті [11].

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. У результаті проведеного дослідження можна сформулювати такі висновки:

- високий ступінь фізичного та морального зносу основних засобів можливо подолати за допомогою значних обсягів інвестиційних ресурсів. Капітальні інвестиції є одним з найважливіших індикаторів формування ефективних механізмів розвитку економіки Одещини, адже вони є основним параметром відтворення основного капіталу;

- відповідно до проведеного аналізу визначено основні особливості капітального інвестування в економіку Одеського регіону у 2010 – 2018 рр.:

1) найвагомішу частку інвестицій в основний капітал освоєно у матеріальні активи: від 97,4% у 2016 р. до 99,0% у 2012 р. Найпривабливішими матеріальними активами є машини, обладнання та інвентар; нежитлові будівлі; інженерні споруди; житлові будівлі; транспортні засоби. На вказані активи у 2017 р. загалом припало 21038,6 млн. грн. капітальних інвестицій (94,3%), у 2018 р. – 22561,0 млн. грн. (94,8%);

2) відсутність ефективної диверсифікації джерел фінансування. Головним джерелом фінансування залишаються власні кошти суб'єктів господарювання. Упродовж 2014 – 2018 рр. їх питома вага складала 64,7% у середньому. Освоєний капітал за рахунок кредитів банків та інших позик і коштів іноземного інвестування загалом складав 10,2% у середньому, за рахунок коштів населення на будівництво власних квартир – 8,4% у середньому, за рахунок державного та місцевих бюджетів – загалом 15,4% у середньому;

3) найпривабливішими видами економічної діяльності є транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність з питомою вагою надходжень 21,5% у середньому; промисловість (20,3%); будівництво (15,5%); державне управління й оборона, обов'язкове соціальне страхування (10,7%); сільське, лісове та рибне господарство (10,1%); операції з нерухомим майном (6,1%); оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів (5,2%);

- для більш ефективного залучення інвестицій важливо за допомогою статичного (визначає галузі, які мають сучасні переваги) і динамічного (визначає галузі, у яких зайнятість і середня заробітна плата зростають швидше середнього) аналізів визначитися з ключовими галузями, які мають потенціал для економічного зростання регіону.

Подальшого дослідження потребують аналіз стану обсягу капітальних інвестицій за видами активів, за джерелами фінансування, за видами економічної діяльності в економіці Одеської області з метою підвищення її конкурентоспроможності на ринку.

Список літератури.

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua>
3. Державний борг України. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/debtgov/>
4. Закон України «Про засади державної регіональної політики» № 156-VIII від 05.02.2015 / Верховна Рада України: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/156-19>.
5. Приходченко Т.А. Теорії та концепції регіонального розвитку / Т.А. Приходченко // Ефективна економіка. – 2016. – № 9. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5149>
6. Національні та глобальні детермінанти економічного зростання України: наукова доповідь / за ред. І.М. Бобух // НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України» [Електронне видання]. – К., 2018. – 390 с.
7. Паспорт Одеської області / Одеська обласна державна адміністрація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://oda.odessa.gov.ua/aboutodessa/pasport-oblasti>
8. Про затвердження Методики розрахунку індексу капітальних інвестицій / Наказ, Методика, Державний комітет статистики України № 494 від 25.12.2009 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/view/FIN52777?an=198>
9. Майорова Т.В., Крук В.В., Шевчук Я.В. Капітальні інвестиції: сутність та проблеми реалізації в кризових умовах / Т.В. Майорова, В.В. Крук, Я.В. Шевчук // Інвестиції: практика та досвід. – 2015. – № 21. – С. 12 – 16. – Режим доступу: http://www.investplan.com.ua/pdf/21_2015/4.pdf
10. Офіційний сайт Головного управління статистики Одеської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.od.ukrstat.gov.ua
11. Чернишев В. Г., Окара Д. В., Ковальова І. Л. Аналіз стану капітальних інвестицій в економіку регіонів України. *Ефективна економіка*. 2020. № 1. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7586> (дата звернення: 01.02.2020). DOI: [10.32702/2307-2105-2020.1.66](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.1.66)

References.

1. The State Statistics Service of Ukraine, available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 01 Feb 2020).
2. The National Bank of Ukraine, available at: <https://bank.gov.ua> (Accessed 01 Feb 2020).
3. The Ministry of Finance of Ukraine, "The national debt of Ukraine", [Online], available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/debtgov/> (Accessed 01 Feb 2020).
4. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine "On the Principles of State Regional Policy", available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/156-19>.
5. Prykhodchenko, T.A. (2016), "Theories and concepts of regional development", *Efektivna ekonomika*, vol. 9, [Online], available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5149> (Accessed 01 Feb 2020).
6. "National and global determinants of economic growth in Ukraine", scientific report, NAN Ukrainy, DU "In-t ekon. ta prognosuv. NAN Ukrainy", 2018, Kyiv, Ukraine, P. 390.
7. Odessa regional state administration, Passport of Odessa region, [Online], available at: <https://oda.odessa.gov.ua/aboutodessa/pasport-oblasti> (Accessed 01 Feb 2020).
8. The State Statistics Service of Ukraine, Order of the State Statistics Service of Ukraine "On approval of the Methodology of calculating the capital investment index", [Online], available at: <https://ips.ligazakon.net/document/view/FIN52777?an=198> (Accessed 01 Feb 2020).

9. Maiorova, T.V. Kruk, V.V. and Shevchuk, Ya.V. (2015), "Capital investment: the nature and problems of implementation in crisis", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 21, pp. 12 – 16, [Online], available at: http://www.investplan.com.ua/pdf/21_2015/4.pdf (Accessed 01 Feb 2020).

10. Official site of the Main statistics department of Odessa region, [Online], available at: www.od.ukrstat.gov.ua (Accessed 01 Feb 2020).

11. Chernyshev, V., Okara, D. and Kovalova, I. (2020), "Analysis of the situation with capital investments in the economy of regions in Ukraine", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 1, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7586> (Accessed 01 Feb 2020). DOI: [10.32702/2307-2105-2020.1.66](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.1.66)

Стаття надійшла до редакції 05.02.2020 р.